Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 986 — ԻԶՄԻՐ 26 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1912 — ՈՒՐԲԱԹ

ماشينك
اضبجه يومى غزته
صاحبه: هرانت مامورليان: اداره

' TACHINK ,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏԱՐԻ.	ՎԵՑ ԱՄ.	ՏԱ.
ԻԶՄԻՐ	80	40 Ղրշ.	20
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ՊԱԼԿԱՆ	80	40 Ղրշ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Ֆր.	

Նամակներ պէտք է ուղղել՝ Խմբագր. «ԴԱՇԻՆՔ»ի
Ա. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

Պալքաններուն Վրայ Տեսութիւն Մը

Դեռ Զաթալճայի առջեւ այս վայրկեան ինչ գոռացող թնդանօթներուն ձայները պօլսոյ ականջէն չի կտրուած, դեռ պատերազմը չի վերջացած, դեռ միջամտութիւն մը չեղած, զարմանալի է որ Թուրքիոյ Եւրոպայի աչքը ծակ ժառանգորդները իրենց ազիւսախտի տախտակները բացած Եւրոպական—Թուրքիոյ խորտակուած սրտին վրայ, իրենց աղուէսային խաղերը սկսած են խաղալ իրարու դէմ։

Մեռելը մէչտեղը թողած անոր փարթամ ստացուածքները թալլելու եւեն է զոր աւազակային հափշտակիչներուն չի՛ նմանիր քիչ մը սա Եւրոպացիներուն ը րածը

Դաղօններր բաժնելու նստած են աւազակները, մինչ անոնց վիրաւոր տէրը, դեռ աչքերը բաց, ինքն ալ նոյնչափ ապահ թերևս, չուզեր որ իր աչքերը փակէ, առանց կատարի կռիւ մը տեսնելու անոնց մէջ, որուն զինքը սօթթեցին։

Հին Օսմանեան դիւանագիտութիւնը, մանաւանդ շնորհունակ Համիտի օրերուն, երբ իր գլուխը նեղը կը դրուէր, ոսկոր մը կը նետէր իր թշնամիներուն առջեւ, որպէսզի զինքը նեղողները անոր չուրջը կռիւ բռնեն ու իր գլուխը հանգիստ թողուն։

Հիմա, որ այդ ոսկորը խիստ մեծ է, ու թերևս ո՛չ մէկայն Մակեդոնիան այլև ամբողջ Եւրոպական Թուրքիան ըլլայ, հիմա հաւանաբար այդ ոսկորին չուրջ յարուցուելիք կռիւը ա՛լ աւելի մեծ պիտի ըլլայ և թերևս պիտի բանայ նոյն իսկ Եւրոպական միջազգային կռիւի մը դուռը։

Անուրանալի է թէ Պալքաններու և Եւրոպական Թուրքիոյ քարտէսը մեծամեծ փոփոխութիւններ պիտի կրէ վերջին անգամ տարապարտուց թափուած արիւններէն ետք։ Այսուամենայնիւ Եւրոպական Թուրքիոյ արեան պատժուհանին վրայ վիճակ պիտի ձգեն ո՛չ միայն Պալքանեան չորս խալիֆները, այլ և այդ արիւնէն ձեռքերնին լուացող և մէկ կողմ քաշուող Պիտոսներն ու Դատաւորները։

Նահապետներուն կռիւին ժամը հասած կը նկատուի։ Հիմա կ՛ուսումնասիրուին բաժանման հարցին ձևերը։ Հիմա է որ կա՛մ իրարու պլուխ պիտի պատեն կա՛մ խաղաղութեան գեանի մը վրայ պիտի խրախճան Եւրոպայի հանգիստը։

Անխուսափելի դեսպանախորհուրդի մը կանչ սեղանին չուրջն է որ պիտի մրգուի նախ խաղաղ պատերազմը, ու ամէն ոաճան և ամէն բաժնեկիից պետութիւն իր ստանալիքը պիտի գիտնայ, և հակառակ պարագային է որ չհերուս ընդհարում մը դուռ պիտի բանայ միջազգային պատերազմի մը, որ երիտասարդ Եւրոպի տկարացման չուկէտը պիտի հիմնատրէ, և անոր ղէպի զառամ պառաւութեան տանող վայրէջքին անկումը պատրաստէ։

Միջամտութեան համար ձևականօրէն ձեռք առնուած բանակցութեանց ձևերէն դուրս յայտնի է որ կարծիքի անհամաձայնութիւններ պիտի գոյանան թերևս, մէկ Եւրոպա, հակառակ իր խոստման, Թուրքիոյ հողային ամբողջութիւնը պահպանելու հին ծրագրէն անցնի և Պալքանեան յաղթականներուն սուրով ձեռք բերած նոր կալուածներուն վրայ ձեռք երկնցնել փորձէ ագահօրէն։

Բայց խնդիր է գիտնալ թէ Պալքանի արդի նոր տէրերը պիտի թողո՞ւն որ իրենց տրիւնին գնով արժեցուցած հողերը ուրիշներն ալ իրենց մէջ բաժնելու ելլեն։

Ազգը վտանգաւոր չատ կողմեր ունի, եւ հրաշք մը պիտի ըլլայ «Հիւանդ Մարդուն» կալուածներուն մէջ նոր կառավարչութեան մը ֆօրմիւլին գիւտը։

Պալքանեան ժամանակաւոր չորս դաշնակից արդի պզտիկ պետութիւնները պիտի կրնա՞ն իրենց ժամանակաւոր դաշնադրութիւնը մնայուն և միացեալ դաշնադրութեան մը փոխել։ Ասիկա խնդրական է։ Եւ ասիկա պիտի նչանակէր արդէն արդի վեց Մեծ Պետութեանց վրայ եօթներորդ Մեծ Պետութիւն մը աւելցնել։ Պալքանեան Միացեալ Մեծ Պետութիւն անունով։ Ասոր՝ վեց մեծ ազգերը բնականի է հաշտ աչքով պիտի չի նայէին, իրենց չհերուն եօթներորդ բաժնեկից մը չաւելցնելու նախանձայոյզ ջանքով։

Ուրեմն ըստ երևոյթին Պալքանցիներուս իրարու հետ միացումը եթէ հնարաւոր կը կարծուի, արդի իրենց կառուցը միացումէն դատելով, բայց ըստ էութեան ատիկա կրլայ անկարելիութիւն մը։ Վեց Մեծ Պետութիւնները պիտի թողո՞ն որ նոր գտնելիք Պալքաններու ստանձնած տէրութեան մէջ ապագան պատկանի Պալքանեան տէրութեանց, ատիկա քիչ հաւանականութիւն կենթադրէ՝ արդի ձևերէն դատելով։

Կը վախցուի թէ ո՛չ միայն Պալքանեան արդի միացեալ Զօրորդութենէն ամէն մէկը ի արմէ բաժնուելով իրարու դէմ պիտի կռուի, որչափ կարելի է չատ հողամաս կորզելու իրարու ձեռքէն, այլև անոնցմէ ամէն մէկը, իրարու դէմ բռնուելէ վերջ, պիտի բռնուի նաև այս կամ այն Մեծ Պետութիւններէն ալ անոր հետ, որուն հետ որ պիտի չի կրնայ յաղորդուիլ իր չարը։

Եթէ պատերազմով ձեռք բերուած Պալքանի Նոր հողամասը կարելի չըլլայ բաժնել, հաւանաբար ինքնուրոյն Մակեդոնիա մը, և գուցէ Ալպանիա մըն ալ պիտի աւելնան Պալքանի Զօրորդապետութեան վրայ՝ իբրև Հինգերորդութիւն մը և, ո՞վ գիտէ, թերևս վեցերորդութիւն մըն ալ։

Ի հարկէ Պալքանեան պզտիկ սա ազգութիւններուն միջև յաւիտենապէս կրնքելի և նոյն իսկ միաձոյլ միաւորութիւն մը կազմելու գաղափարը ամենէն աւելի գործնականը կըլլար իրենց հետ խառնելով նաև Մակեդոնիան և Ալպանիան։ Բայց այդ պզտիկ միութիւններս ալ պիտի կրնա՞ն ուրանալ իրենց ցեղային ինքնուրոյնութիւնները և կազմել պատկառազդու զանգուած մը, որ իրենց հաւաքական միութեանց տակ Մեծ Պետութիւն մը կազմելու իրաւունքը։ Ահա այս մասին է որ այսօրեր կը խորհուի։

Պէոլինեան հեռագիր մը կըսէ թէ Պուլկարիոյ, Սերպիոյ, Յունաստանի և Դարատաղի միջև այս պահուս կը ծրագրուի մնայուն դաշնագրութեան մը ծրագիրը, որ նոյն իսկ իրարու մէջ ձուլուելու հիմքեր կը պարունակէ իր մէջ։ Այդ դաշնագրութեան գլխաւոր հիմքերն են՝ մաքսային ընդհուպ իրարու դէմ, և մաքսային տուրքերու հաւասարակաց միացում ու կեդրոնացում այն ապրանքներուն համար ուրոնք կը ներմուծուին օտար երկիրներէ։ Զինուորական միութիւն, այսինքն դաշնակից պետութեանց բոլոր զինուորական հնարաւորութիւնը ամենուն համար ստեղծուելիք բարձրագոյն օրէնքներու և զինուորական բարձրագոյն մարմնի մը։ Միացեալ Սրհդարան մը, որուն ներկայացուցչական ժողովին առջև ճշդել Միացեալ Դաշնակցութեան մը չահերուն պատկանող բոլոր հարցերը։ Եւ միացեալ ոյժերով նաւատորմիղ մը ունենալ ծովերուն վրայ որ պատկանի բոլոր Պալքանեան դաշնակիցներուն։

Ահա այն չորս հիմնական կէտերը, որուն համար անոնք այս օրեր իրարու հետ կը բանակցին։

Եթէ յաջողին, լաւ։ Եւ այն ատեն կը կազմուի աշխարհի վրայ եօթներորդ Մեծ Պետութիւնը։ Եւ այսպէսով վերջած կըլլայ Պալքանեան կոչուած թնճուկը որ Աբեղքի և Արևմուտքի յաւիտենական կռուոյ խնձորը զարձած է։

Ա.Վ.Ո

Հայելիին Մէջ

Գերմանական կարգ մը թերթեր մեր պատուհիւնը իբրև իրենց նկատելու չափ անկիղձութիւն ցոյց կուտան և Թրքական հրետակիններու անբաւականութիւնը, ո՛չ թէ քանակի տեսակէտով, այլ որակի, տակաւ կ՛գտնեն։

Փորձանքը մեր գլուխը գալէն առաջ թողուցնելու չափ մեզպաղութիւն դնին ինչ զինքնուն վրայ, ախ ու վախ ընել որ ֆին տէր կելլի մը —կարենք ալ ան էր չկար նէ ալ, անոր անունով երդում կրնէինք, անոր անունով ազօթքի կ՛նստէինք, ամէն բան ան էր, ո՛վ ասաց, նա (կելլ) ասաց էր ամէն գործերնիս, — անոնուհին արատ կ՛թէրեն իր ձեռնասունները, թէ գերմանական արժանապատուութիւնը, պատերազմական արուեստին մէջ, վատնդի տակ է, աս է, ան է և թ՛ղաւաղեն ուզածնուն չափ...։

Բայց այդ կոկորդիլոսի արցունքներուն դարձեալ կարևորութիւն պիտի տ՞անք տէր կելլ մը պիտի աստուածացնե՞նք. Գերմանական գործարաններու միլեառներ պիտի թափե՞նք, եղած չեղած մենաշնորհներն անոնց գիրկը պիտի դնե՞նք, անարգուն խղիրը, որովհետև գերմանացիին հոգն անգամ չէ թէ մենք յաղթե՞ր ենք թէ կ՛յաղթուինք, տա՞կ ենք թէ վրան անոր բոլոր այս վլվլուկը գիտէ՞ք ինչի համար է, ապագայ մեր ոսկիներուն համար, որպէսզի ապրանք ծախէ, հրացան, ռազմամթերք, թնդանօթ, միթրայլէզ ալ ծախէ՞ն հանդերձ...։

Բայց գասերնիս աղէկ սորվեցանք կ՛ուսամ, այս անգամ, և անգամ մը որ ազատինք այս փորձանքէն, ալ խելքներնիս գլուխնիս ժողվելու ենք և զբաղուելու մենք մեր մէջ կարգ կանոն հաստատելու և այն օտարներու հետ միայն յարաբերութիւններ մշակելու, որոնք միջազգային չունին, յոխորտանք բնաւ, ամբարտաւան չեն գերմանացիներուն պէս — և մանաւանդ կոյց կամ խոց մը չունին...։

ԵՄ

Պետական Հայ պաշտօնեայ մը տրամադրելի ունի (չորթթական 6—12 ժամ մը)։

1. Ստանձնելու համար վաճառատան մը մէջ թրքերէն գրագրութեան պաշտօն։

2. Դասախօսելու համար թրքերէն լեզու իբր այցելու ուսուցիչ։

Դիմել Խմբագրատունս և Պալապանեան և Դերձակեան վաճառատուն։

7—7

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՄԱՀԱՄԵՐՁ ԿԱՄԱՒՈՐԻ ՄԸ ԿՏԱԿԸ

Կա՛մ մարտիրոս և կամ յաղթական ըլլալու փառքէն մկկուն արժանանալու համար կամաւոր զինուոր գրուիցայ։ Հինգերորդ անգամն է որ պատերազմի մէջ կը մտնեմ։ Բայց այդով փամփուշտներովս սպանած քանի մը թշնամիներէս զատ, այս անգամ կուրծք կուրծքի գալու առներս, քաջագուբայով ձեռքերնին ինծի երկնցնողներուն գլուխը կտրելով յաղթական հզայ։ Ինչ վերջը, ինձմէ հեռու գտնուող մկկ թշնամիին գնդակը եկաւ ձախ սրինգիս հանդիպացաւ ու զիս մարտիրոս ըրաւ։ Աստուծոյ բիւր չնորհակալութիւն կը յայտնեմ, որ զիս երկու փառքին ալ արժանացուց

Ո՛վ զէնքի ընկերներս, ինձի համար ամենևին մի՛ ցաւիք։ Երբ ողջ մնալով երկիր երթաք, հոն անամուսին, անզաւակ, անօգնական ու պատերազմին մնացած մայրիկիս և քրոջս բարև րդէք և ըսէք որ ինձի համար չի լան։ Ինձմէ առաջ նորէն այս պատերազմին մէջ նահատակուած հայրիկիս ու քեռայրիս հոգիները արքայութեան մէջ ինձի կը սպասեն։ Քանի մը րոպէ վերջը, իմ ալ անունս, սուրբ ձեռքերով նահատակներուն տետրակին մէջ պիտի արձանագրուի, ես անոնց հետ դրախտին մէջ պիտի գտնուիմ։ Ա՛յքերուս առջև վարագոյրը իյա՛ճ... աւետարեր հրեշտակները ինձի մկկիկ մկկիկ հոն հզածները կը ցուցնեն հիմա։ Վէրքին ցաւերը ամենևին չեմ իմանար։ Միևնակ ձենէ պիտի խնդրեմ որ սա արիւնոտ չապիկս կտոր մը փըրցուելով տանիք լացող մայրիկիս ու մատաղ հասակի մէջ արքևարի մնացող քոյրիկիս տաք և ըսէք «Զաւակիդ իր հօրը ու քեռայրին պէս պատերազմի դաշտին մէջ նահատակ ինկաւ»։ Նախապէս անոնց նեցուկները այս երկուքն էին։

Անոնց այս սուտ աչխարհին մնաք բարով ըսելէն վերջը, իրենց ապրուստն հոգացող ինձմէ զատ մկկը մնացած չէր, ահա հիմա ես ալ կերթամ, այլևս Աստուծմէ զատ ապրուստին հոգացող և աչքերնուն արցունքը սրբող, մխիթարող հեռուէն կամ մօտէն ոչ մկկ ազգականին չէ մնացած։

Վիզէս կախուած սա հմայեակն ալ հանեցէք, ասիկա գիւղէն ելլելու առեն, մայրիկ, իր ձեռքովը վիզէս կախեց և ըսաւ «Պատրաստուէ, իմ մկկ հատիկ զաւակս, հայրենիքը քեզի պէս զէնք գրաւածողներուն պէտք ունի, կամ յաղթական դարձիր և կամ հօրդ ու քեռայրիդ պէս մարտիրոս եղիր, աճապարէ, նչանաժրդ չի տեսած՝ գիւղէն ելիր. թերևս կիմանայ ու քեզ ճամբդ եան կ՛դարձնէ»։

Մտիս մտածին ալ առէ՛ք ու նչանաժիս տուէք, անոր ալ վերջին յիչատակ ասիկա թող ըլլայ։ Ժամանակ մը վերջը մտածանս լուրը անոր ալ իմացուցէք, ըսէք որ չմոռնանայ, թող համբերէ քիչ մը, մեր փառաւոր հարսանիքը երկնից արքայութեան մէջ պիտի ըլլայ։

—Վերջին չունչին մօտ մորը, քրոջը և նչանածին տառերները աչքին առջև պատկերացնել է խորունկ հառաչ մը արձակվէ վերջ «Ո՜հ, Աստուած իմ, սա աչքիս երևցող հրեշտակը արդեօք հոգիս երկի՞նք պիտի տանի թռելով ու քանի մը անհասկընալի բառեր արտասանելէ վերջ հոգին աւանդեց։ (Անհնկ)

«Անատօլու»ն իր խմբագրականին մէջ օսմանցիներուն չափաւորութեան ու հանդարտութեան յորդոր կը կարդայ և կը

յարէ թէ արդեօք պատերազմական ծրագիրը մը չէ՞ր կրնար ըլլալ օսմանեան զօրաց դէպի Զաթալճա տեղի տալը. և այժ տալով այս գաղափարին, կը խորհի թէ Պուլկար զօրքը հիմա չորս կրակի՝ այսինքն, Զաթալճայի զօրքերուն, Սև Ծովու և Մարմարայի նաւատորմին և արևմտեան Օսմ. զօրաց մէջ կը գտնուի՝ Մասնաւորաբար կը չհասկնայ թէ Օսմ. նաւատորմին կողմէ Պուլկարաց ռմբակոծումը որոշուած է, վասն զի նաւատորմին ռումբերը 14 քիլօմէթր հեռու կը նետեն, «Ա նատօլու» ուրիշ յօդուածի մը մէջ կը խօսի ազգային արժանապատուութեան վրայ և բոլոր օսմանցիներէն կը խնդրէ անանկ անձնազոհութիւն մը որ եթէ ազգին պատիւը պիտի կորսուի իսկ, թող արիւնով, մահով անձնասպանութեամբ կորսուի, չէ թէ պարզապէս փախուստ տալով։ «Ձեռք ուզեր կը բացագանչէ, միջամտութիւն որ ազգային արժանիքին նկատմամբ լաթի հարուած մըն է. եթէ պիտի կռտորուինք, թող վերջնականապէս կռտորուինք և չէ թէ Պոլսոյ պատերուն մէջ փակուելով հաչտութիւն կրնքենք։ Ամօթ է, անարգանք է, կ'ըսէ Բերայի մէջ Պուլկար սպաներուն պորտիլը տեսնելնիս։ Եթէ պիտի պորտին լ՛ի, թող մեր ղիակներուն վրայ պորտին։ Պատերազմ, մինչև վերջը պատերազմ։ Չի թողուինք որ թշնամին Օսմանեան կայսրութեան երբեմնի մայրաքաղաքը, Էտիրնէ և Բօսովան, ուր կը գտնուի մեր Խալիֆային գերեզմանը, Թշնամին ոտից կոխան ըլլայ։ Ով Հայրենիք կիցներ. եթէ Մակեդոնեան կորնցուինք՝ չ՛փոցած ելլէք որ Անատոլուի մէջ ալ չ՛ին ի թողուն որ ձգրինք»։

(Մուսավաթ)

«Մուսավաթ» իր խմբագրականին մէջ կ'ըսէ թէ Օսմ. կառավարութիւնները պահու ժամանակին Մակեդոնիոյ կացութիւնը չը բարեկարգեցին և մինչև վերջին վայրկեանը քնացան։ Այսօր, կ'աւելցնէ, Եւրոպայի առջև երախտապարտ պիտի մնանք, եթէ երբեք մեր ընել չկրցած բարեկարգութիւններուն լուծումը ինքը սատնէնէ։

Բայց եթէ կուզուի խնդիրը ի վեր սեզ լուծել, այն ատեն ուրիշ բան չենք կրնար ընել եթէ ոչ բոլոր ոյժովնիս տ. ջակցիլ կառավարութեան և պայքարին ելքին սպասել։

(Մուսավաթ)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Առաջիկայ կիրակի առաւօտ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ մասնաւոր պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Լօնտոն վախճանեալ Կարապետ էֆ. Կիւլպէնկեանի մահուան քառասունքին առթիւ։

Կը հրաւիրուի որ ազգականք ու բարեկամք հաճին ներկայ գտնուելու այս տխուր արարողութեան։

ՄԻՇԵԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ԺԹ.

ԵՐԵՔ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ

Եւ Բարտաեան Սէն-Մէկրէնի չարժուձեւերուն վրայ ձեւուած այնպիսի հիանալի խոնարհութիւն մը ըրաւ որ ամէնէն զժուարահաճ մենեջրին ոգեւորութիւն պիտի պատճառէր։

—Այս պատասխա՞նը պէտք է տանիմ կիզ դուքսին, հարցուց կոմսը։

—Ըսէ՛ք Նորին բարձրապատուութեան թէ մեծապէս յուզուած եմ իր գերընտիր ազնուութենէն, և թէ ես անձամբ պիտի երթամ պատասխանս տալու իրեն։

—Լա՛ւ, խորհեցաւ Սէն-Մէկրէն, մեր կողմն է։ Բայց իրեն կը վերապահէ իր մտածելիք աջակցութեան գինը որոշել։

Սէն-Մէկրէն բոլորովին այս գաղափարով լեցուած, միւս կողմէն Բարտաեանի իրեն չռայլած գովեստներէն խիստ ուրախ, երկարեց իր ձեռքը, զոր Բարտաեան սեղմեց իր մատներուն ծայրովը։

Ասպետը անոր ընկերացաւ մինչև իր դուռը ուր տեղի ունեցան սրտառուչ հրաժեշտի ողջոյնները։

—Հը՛, խորհեցաւ Բարտաեան՝ երբ առանձին մնաց։ Ահաւասիկ անակնկալ առաջարկութիւն մը։ Կիզի դուքսին հետևորդներէն ըլլա՛լ, այսինքն ամէնէն պերճ, ամէնէն վեհանձն, ամէնէն հարուստ, ամէնէն զօրաւոր իշխանին հետևորդներէն... Բայց հիանալի բաղդ մըն է ասիկա. թերևս փա՛ռք մը... է՛, նայինք, ինչո՞ւ համար ուրախութենէս վեր չեմ ցատկեր։ Ինչ աւանակ եմ ես... Բարաբբա՛ վկայ՝ պէտք է որ ընդունիմ առաջարկը, կրո՛ղ... Ո՛չ, չպիտի ընդունիմ... Ինչո՞ւ համար։

Բարտաեան սկսաւ իր սենեակին մէջ երթևեկել յուզուած քայլերով։

—Էհ՛, կրոզ, գտա՛յ։ Չեմ ընդունիր՝ որովհետև հայրս պատուիրեց ինձի որ և է մկնուն չի վստահիլ... Ահաւասիկ բացատրութիւնը... Ինչ բարի զաւակ եմ...

Այս բացատրութիւնը գտնելուն վրայ

Արտաքին եւ Ներքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(«Թան»ի խմբագրականը)

Կերևի թէ հոս կարևոր յայտնութիւններ արձանագրել պէտք պիտի ըլլայ Պուլկարաց համար։ Էյուլէ-Պուրկազի գրաւումը, վճռական ճակատամարտի կէտ մը ուր 300,000 հոգի հրկու օր պատերազմեցան ատիպով թուրքերը դէպ հոն քաշուելու, Պոլիս ծածկող ամրութիւններու գծին վրայ։ Մակեդոնիա և Թրակիա այժմէն կորսուած է Թուրքերու համար։ Չերտինանտ թագաւորի բանակին համար լաւ գաղափար մը կար, բայց անոր բարեմասնութիւններն զայն եւրոպական բանակներու առաջին կարգին վրայ կդասեն։ Հաճելի է մեզի յիշել, սևսական և գործնական այն ամէն կապերն որ Ֆրանսական բանակին կկապեն զայն։

Այսպէս ժամը կմօտենայ ուր, եթէ պետութիւնները մտադիր են միջամտել, պէտք է որ այս միջամտութիւնն ի գործ դնեն։ Հակառակ բարեկամական այն չը փուփին, այնքան բարեբաղդութեամբ ի բարու մէջ հաստատուած, չպիտի համարձակէինք ապահովել որ հաստատուած ըլլար որոշ ձևի մը և գործելու եղանակի մը վրայ։ Պէ՞տք է մեզադրել։ Ո՛չ։ Անգամ մը ևս կուգան ս.լեմանագրի։ Ճըշմարտութիւն մը որ Թան ատեպ պարզած է Բէ՛ դիւանագիտութիւնը խաղ ու խաբեան մէջ բացորոշ, անզօր է բոլորովին, պատերազմի պահուն։ Ինչպէ՞ս կ՛ղէք որ տէրութիւնները յստակագիծ մը ունենան։ Տասն և հինգ օր է, տեսնքն կկարծէին, ա որոշ պատերազմի մը և հաւատարկութիւն արդիւնքի մը։ Այսպէս զանազան իրար յաղթութիւններ բրած են և այնպիսի զօրութիւն մը ցոյց տուած որ Լեհկաստան ծրագիրները ներկայ կացութեան համար կիրարկելի չեն։ Արդէն Սերպերը կհասկրցնեն թէ չպիտի կրնան Սկիւտր պարպել, Պուլկարները, Հելլէնները, Սև Լեռնցիները նոյն վիճակին մէջ են։ Հետևաբար պէտք է ետ դառնալ և նոր հիմերու վրայ աշխատիլ։

Այս պարզելէ ետք, միակ ժաղթանքը զոր կարելի է արտայայտել, սա է որ վերջնական խորհրդակցութեան մը առթիւ, որ վճռական ըլլալու համար, պէտք է անմիջական ըլլայ, մեծ տէրութիւնները կանոնաւոր ու պայծառ քաղաքականութիւն մը որդեգրեն։ Դաշափարներու այս կարգին մէջ. չատ ցաւալի պիտի ըլլար, նոյն իսկ լաւ մտադրութիւններով, տարբեր ձև բանակցութիւններ այժմու դաշնակցութիւններէ ու համաձայնութիւններէ դուրս։ Անհրաժեշտօրէն կարևոր է, միասնօրէն գործելու համար, ընդհանուր հաւասարութեան մը հասնել։ Բայց, ինչպէս ըսինք, մէն մի քաղաքական խըմբակցութիւններու մէջ է որ այդ համերաշխութիւնը պէտք է պատրաստուի։ Պէտք չէ թողունք որ խարուին ոչ ոտնք և ոչ ալ անոնք, տեղական շահերու նոյնութիւն կոչուածէն։ Ի՞նչ գիտեն արդէն այդ նոյնութենէն։ Ենթադրեցէք որ երէկ գոյութիւն ունենար այդ Ո՛վ կ'րսէ ձեղի, որ Արևելքի կացութիւնը չփոխած ըլլալով այդ նոյնութիւնը վաղը գոյութիւն պիտի ունենայ։ Հետևաբար ուզուածին ոտ ոզ միակ հաստատուն գիծը ընդհանուր շահերուն է, որ արդէն օգնած է գոյութիւն ունեցող կազմութիւններուն։

Ջմռնանք աւելցնել թէ ինչ որ բլլայ լաւագոյն յարաբերութիւններու գիծը տրուելնէն յետոյ տարբեր կազմակերպութիւններու պատկանող — Աւստրիա և Ռուսիա կամ Գերմանիա և Գերմանիա, — այս տէրութիւնները, երբոր կ'խօսին և երբոր կ'գործեն, ամենքն փոխ կ'առնեն մեծ մասամբ իրենց հրամայականութիւնը նոյն իսկ գոյութիւն ունեցող կազմութիւններէն։ Եթէ զանոնք բաժնես, զանոնք կ'ակարացնես։ Ֆրանսա և Ռուսիա քաղաքական ոյժեր են որ կ'ներկայեն երբեակ-համաձայնութիւնը։ Գերմանիա և Աւստրիա միևնոյն վիճակին մէջ են երբեակ զինակցութեան տեսակէտով։ Եւրոպական բանակցութիւն մը երկու երկիրներու միջև, որոնք որ բլլան յայտնելու հաւանականութիւն չունենար, եթէ այդ երկու երկիրները իրենց դաշնակիցներէն և բարեկամներէն օժանդակուած չեն։ Աւելին կայ. բանակցութիւն մը որ եւրոպական բոլոր ուժի, իր նպատակին չհասնիր եթէ իր ձևը նմանապէս եւրոպական չըլլայ։ Աւանձին գործելու ժամ չէ։

Որքան զարաւոր և կարգապահ ըլլան համաձայնութիւնները և հակազդութիւնները այնքան աւելի եւրոպական կարգապահութիւնը ապահովուած պիտի ըլլայ և նաև մեծ պիտի ըլլան հաւանականութիւնները խուսափելու չփոթութիւններէ որոնք պալքաններէ կրնան հասնիլ։ Կ'կարծենք թէ զօրաւոր երբեակ զինակցութիւն մը և երբեակ համաձայնութիւն մը, այն միջոցիս լաւագոյն գրաւականներն են միջամտութեան մը նախօրեակին զոր ոչ ոք կրնայ ուժժէն սահմանել։ Եւրոպա և խաղաղութիւնը աւելի մեծ թշնամի չունեն եթէ ոչ դիւանագիտական անհատակազդութիւնը։ Ահա այս անհատակազդութիւնն է որմէ պէտք է ամէն գնով խուսափիլ։

Ազգային Անցուդարձ

ԻԶՄԻՐ

Քաղաք. Ժողովը Զորեքշաբթի օր իր չաբաթական նիստը գումարեց Նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս. Հօր։ Ներկայ էին Տիրան Աչեան, Յակոբ Հարեոց, Միսաք Մօրուքեան և Վարդան Էլմասեան էֆ.ները։ Կիւլպէնկեան էֆ. վերջնապէս հրաժարած ըլլալով միաձայնութեամբ Ա. տենադպիր ընտրուեցաւ Վարդան էֆ. Էլմասեան։

Տնտես. Խորհուրդը գրով մր կր յայտնէր որ ազգ. կալուածոց փաստաբան Պէօրէքճեան էֆ. իր զբաղմանց չատութեան պատճառաւ հրաժարած էր իր պաշտօնէն և կր խնդրէր որ անոր տեղ Նիկոզոս էֆ. Քիւչիկեանի փոխանորդագիր տրուի։ Ժողովը սկզբամբ ընդունելով Տնտես. Խորհրդոյ առն առաջարկը. Աչեան էֆ.ի պաշտօն յանձնեց նախորդ փաստաբանին տրուած փոխանորդագիրը, և նոր փաստաբանին տրուելիք փոխանորդագիրն խմաստն ու պարտականութիւնը ճշդել։ Օրակարգի ուրիշ խնդիր չի գտնուելով ժողովը նախորդ քանի մը նիստերու ատենագրութեանց ընթերցումը կատարից և վաւերացուց։

—Երէկ Առաջնորդ Ս. Հօր այցելեցին Ատանայի ժրաջան առաջնորդ Տ. Շահէ Մ. վ. և Ատանայի Քաղաք. Ժողովոյ ատենապետ Յակոբ էֆ. Օհանեան, որոնք Պոլիս իրենց պատուիրակութիւնը յաջողութեամբ լրացուցած ըլլալով կը վերադառնան Ատանա, ուր պիտի հասնին յաւաջիկայ կիրակի օր։

—Ազն. Տիկին Ս. Թ. Սպարթալը գեղեցիկ գորգ մը նուիրած է Մեսրոպեան վարժարանին։ Նոյնպէս Տիկին Կ. Պասպարեան և Օր. Է. Աւագեան մեծարանքի և սուրճի համար երկու ճաշակաւոր ափսէներ նուիրած են Առաջնորդարանին։

—Յառաջիկայ կիրակի օր Ս. Աստփաննոս եկեղեցւոյ մէջ Նորընծայ Տ. Գէորգ քահանայ Նիզամեան իր անդրանիկ Ս. Պատարագը պիտի մատուցանէ։

—Ստացանք «Արօր» միաբանեայ հանդէսի Յուլիս – Օգոստոս թիւերը չահեկան պարունակութեամբ։

—Ստացանք «Հայաստաւոյ» Գագիկ Օգանեանէ Սապահգիւղեանի յառաջաբանով, որ նուիրուած է Հայ – տպագր. 400 ամեակի տպագր. Մարզուան Ներսէս և Սրապեան, գին 7 գրուշ։

—Ազգ. Հիւանդանոցի նուիրած է Ազն. Տիկին Բօլհն Ս. Սպարթալի 10 օսմ. ոսկի։

Կ. ՊՕԼԻՍ

Ս. Պատրիարքը Քաղաք. Ժողովոյ ատենապետին ընկերակցութեամբ չնորհաւորական այցելութիւններ ուուած է վարչապետ Քեամիլ փաչային և Նախարարներուն։ Տեսակցութեան ընթացքին խօսուած է նաև թէ՛ Պոլսոյ և թէ Անատոլուի նահանգներու ապահովութեան մասին։ Նախարարները բոլորն ալ հաւաստած են որ «Պոլսոյ ապահովութեան մասին ամէն միջոց ձեռք առնուած է և կառավարութիւնը ամէն բանի տեղեակ, հոգ կը տանի ամենափոքր դէպքի մը առիթ չի տրուելու համար, արդէն միջոց ձեռք առնուած է հանդարտութիւնը բացարձակ կերպով ապահովելու նպատակաւ, ինչպէս նաև ամենախիստ պատիժներ տնօրինուած են ի հարկին ի գործ գրուելու համար։

«Նոյնպէս գաւառներու մէջ անդորրութիւնը ապահովելու համար՝ պէտք եղած հրամանները տրուած և նպատակայարմար միջոցներ ձեռք առնուած են։

«Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆ.ն ևս հեռագրով հարկ եղած ազդու յորդորներն ուղղած է

գոհ, և միևնոյն ժամանակ կրկին հարցուփորձի ենթարկուելու հարկէն զերծ, ինչ որ իրեն համար բոլորովին անախորժ գործողութիւն մըն էր, ասպետը այս անգամ անկեղծ հիացումով մը դիտեց այն ազատանդ մատանին զոր իրեն Թողած էր Սէն-Մէկրէն.

—Անիկա ապահովապէս հարիւր ֆիւտոլ կարժէ, մրմնջեց իւրովի։ Թերևս հարիւր քսան... Ո՛վ գիտէ թէ հարիւր յիսուն չպիտի տան։

Երկու հարիւր բիսդոլի ելած էր՝ երբ կրկին զուռը բացուեցաւ, և Բարտաեան տեսաւ որ մարդ մը ներս կը մտնէր՝ երկայն վերարկուի մը մէջ փաթթուած, պարզ հագուած, վաճառականի մը պէս։ Այս մարդը մինչև գետին խոնարհեցաւ զարմացած ասպետը բարևելով և ըսաւ.

—Բարտաեան ասպետին առջև կը գտնուիմ, որու առջև պատիւ ունիմ խոնարհելու։

—Այո, պարոն։ Ի՞նչ կրնամ ընել ձեզի ծառայելու համար։

—Հիմակ պիտի ըսեմ, պարոն, ըսաւ անծանօթը որ ակնարկովը երիտասարդը կլափէր։ Բայց ամենէ առաջ, կ'ևաճիք ինձի հաճոյք պատճառելու համար ըսել թէ ի՞նչ օր ծնած էք ի՞նչ ժամ, ի՞նչ ամիս, ի՞նչ տարի։

Բարտաեան ակնարկովը ապահովուեցաւ, որ Թիպուլէն իր ձեռքին տակ կը գտնուէր։

—Մաղթենք որ չկատղի, մտածեց ան։

Անծանօթը սակայն հակառակ իր ըրած հարցումին տարօրինակութեան, խենդի մը հովը չունէր։ Իրաւ է որ իր աչքերը արտակարգ բոցով մը կ'չողային, բայց իր չարժուձին մէջ խենդութիւն մը չէր մատնէր։

—Պարոն, ըսաւ Բարտաեան չատ անուշութեամբ, ինչ որ կրնամ ձեզի ըսել, այս է որ ծնած եմ 49ին, Փետրվար ամսուն, գալով օրուան և ժամուն չեմ գիտեր։

—Մատանայ, մրմնջեց տարօրինակ այցելուն, վերջապէս պիտի աշխատիմ կարելի եղածին չափ կազմել աստղերու քննութեամբ։ Պարոն, չարուճակեց ան բարձր ձայնով, ազա՞տ էք։

—Ազա՞տ, պարոն, և ո՞վ կրնայ գովուիլ թէ ազատ է։ Թագաւո՞րը՝ երբ իր պալատէն քայլ մը հեռու չկրնար առնել։ Դաթէրին Թագուհի՞ն որ Թագաւորէն աւելի Թագուհի է կըսեն։ Պարոն ոը կի-

թէ ի՞նչ օր ծնած էք ի՞նչ ժամ, ի՞նչ ամիս, ի՞նչ տարի։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻՔ

ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔՃԵԱՆ

ԱՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ

ՁԱՇԱԿԱՒՈՐ, ՏՈԿՈՒՆ, ԱԺԱՆ

Ամէն չարաթ նարաձեւութիանց համեմատ ապրանքներու ճոխ զանազանութիւն մը կ'ստանանք։

Շաբաթ օրերն մասնաւոր տեսակներու վրայ 20% զեղչ։ Երկուշաբթի օրերն կատրուանք։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Անատոլուի կրօնաւորներուն, որպէսզի իսլամ ժողովուրդը երկրին ամէն հայատակներուն հանդէպ բարեացակամ վարմունք ցոյց տայ և ներկայ տագնապալից վիճակին մէջ տեղի չի տրուի ոեւէ անհաճոյ զէպքի, որ մեծապէս կրնայ վնասել հայրենեաց չահերուն և կը հակառակի նոյն իսկ իսլամական կրօնի ոգւոյն և խաղիֆայական հաճութեան»։

ՅԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ թերթին դէմ նախորդ կուսակալ ու այժմ ներքին գործոց նախարար Ռէչիտ պէյ, ինչպէս կը յիշեն մեր ընթերցողները դատ բացած էր և իր դատի պաշտպանութիւնն յանձնած երկու խիստ ծանօթ հայ փաստաբաններու. Նազալէթ էֆ. Ներսէսեանի և Բարսեղ էֆ. Կիլպէնկեանի, որոնք նախադատ ատեանի առջև «Անատոլու» թերթի դատապարտութեան վճիռ առած էին, որ դիմած էր վերաքննութեան, որ Զորեքշաբթի օր կրկին դատավարութեամբ հաստատեց նախադատ ատեանի վճիռը։

ՆԱԽԸՆԹԱՑ օր ճարպիկ քաղաքացի մը, Թէզդրը տր Սմիրնի սինեման մտնելով գնաց Պ. Անդուան Սբէսիալին քովն նստաւ, և մինչ լոյսերը մարեցան ու Պ. Սբէսիալ իւր հետաքրքրութեամբ չարժուն պատկերները կը դիտէր, քաղաքացին տիրող խաւարէն ու բազմութենէն օգտուելով ձեռքը կամացուկ մը անոր գրպանին մէջ դրաւ և յաջողեցաւ առնել իր գրպանը փոխադրել քսակ մը որ 250 ութնոց կը պարունակէր, և անիկա, նոյն իսկ առանց սպասելու տեսարանին վերջաւորութեան, թատրոնէն դուրս սպրդեցաւ։ Ոստիկանութիւնը ի գուր կը փնտռէ Հերմէսի այս աշակերտը։

ԿՐԵՏԱՑԻ նաւավար մը այս օրերս իրացնէ քարափի սրճարաններուն պատուհասը զարձած է։

Այս մարդը առջի իրիկուն «Թուրքիա» պանդոկին յարակից Սալա Պօյաճիին սրճարանը երթալով հանդիպեցաւ Արեիրի անուն աւստրիահպատակ յոյնի մը և ըսպառնալով անկէ 5 ութնոց պահանջեց։ Արեիրի այս մարդուն մէթալիկ մը իսկ պարտք չուենալով՝ բնականաբար մերժեց անոր խնդիրքը։ Ասոր վրայ նաւավարը ձեռքի փայտովը լաւ մը ծեծեց զայն ու ձեռքը անոր գրպանները պարտցընելով՝ 2 ութնոց հանեց։

Ծեծ ուտողը իսկոյն անցագրատան ոստիկանութեան դիմեց ու չարագործին պատժուիլը խնդրեց։ Ոստիկանութիւնը պատասխանեց թէ չի կրնար նաւավարը ձերբակալել, վասն զի զբաղած է։

Արեիրի ճարահատ, երկու առաւօտ Աւստրիական հիւպատոսարան դիմեց և գանգատեցաւ առ որ անկ է։

ՅՈՒՆԱՑ հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ երկդարմանուելու համար, մասվաճառ Սգավրոս Փավմաղոզլուն որ այդ ձեռքին դանակի հարուած մը ընդունած էր։ Այս վիրաւորումին պատճառներն ու մանրամասնութիւնները անծանօթ են։

ՆԱԽՆԹԱՑ օր կէսօր ատեն բազաք հիւր գտնուող Տրապզոնցի ոստիկան Ալի էֆ. անհատին մէջ զէնքը կը խառնէր, յանկարծ նա կրակ առաւ ու ձախ ձեռքը ծանրապէս վիրաւորեց։ Վիրաւորեալը գէշ վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ ու հոն վիրարուժական գործողութեան ենթարկուեցաւ։

ԱՌՋԻ առաւօտ «Հիւկ» պանդոկին մէջ խոհարար Թէօտորաքիս խոհանոցին մէջ կաթ կը տաքցնէր, երբ յանկարծ լուսնտուութեան նոպայէ մը բռնուած գեաին ինկաւ ու եռացած կաթը վրան թափելով ձեռքերն ու երեսը այրեցաւ։

ՅՈՒՆԱՑ Մեարապլիտը նախընթաց օր նեկայ եղաւ ազգականց կեղր. վարժարանին բացման հանդէսին ու հոն սրբազործութեան արարողութիւն կատարեց այս հանդէսին ներկայ էին նաև քաղաքիս յոյն հաստատութեան չատ մը ներկայները։ Ի վերջոյ Մեարապլիտը պարագային յարմար ճառ մը արտասանեց։

ԱՑՍ օրերս տարաձայնութիւն կայ թէ Այտընի կուսակալութեան պիտի կոչուի Կալիսլ պէյ, Մաղնիսալի նախորդ մութասարըֆը և Դասթէժէնիի այժմու կուսակալը։

«ԱՀԻՆԿ» կը հաւաստէ թէ Ռօտոսթօ և Կիւմիւլճինա քաղաքները թշնամիէն որ և է յարձակում կրած չեն, և ուստի սուտ են այս մասին տարածաձայնուած աննպաստ լուրերը։

ԹՈՒՐՔ թերթերու ստացած տեղեկութիւններուն համեմատ Զէյթիի բնակիչները նուիրած են Օսմ. բանակին 160 ոսկի արժող 9 գրաստ, 220 ոսկի, իսկ կարմիր Մահիկի ընկերութեան՝ 300 ձեռք հագուստ։

«ՐԻՕՁԼԻՒ» մեզ կը տեղեկացնէ, թէ Կուսակալութիւնը ընդհ. Դատախազութեան յանձնարարած է, յուներէն «Նէա Զոիռնի» թերթը օրինական հետապնդման ենթարկել, օսմանցիութեան հակառակ հրատարակութիւններ ընելուն համար։

ԱՌՋԻ օր Զաքալ Պուրնուի առջև գտնուեցաւ տեղւոյն իշխանութիւններուն կողմէ, ասկէ 9 օր առաջ խեղդուած Բիւրիաքօի դիակը զոր ալիքները ծովափը բերած էին։

Այս խեղճ մարդը իր ուրիշ մէկ ընկերոջ հետ նաւակով Լիվարիաէն նաւահանգիստս կուգար, ճամբան Բարա Սքալի մօտ յանկարծ փոթորիկ մը հլաւ ու նաւակը չրջեցաւ։

Բիւրիաքօին ընկերը որ լողալ գիտէր, նոյն միջոցին այն տեղէն անցնող ամերիկեան ընկերութեան Նիւ Եօրք չոգենաւին կողմէ փրկուեցաւ, իսկ ինքը լողալ չգիտնալուն՝ խեղդուեցաւ ու մարմինը այս քան օր անցնելէ ետք գտնուեցաւ։

ՔԱՂԱՔԻՍ մէջ հրատարակուող «Բոփանոս» ծաղրաթերթը Թուրքիան խիստ նախատական պատկերներով ներկայացնելուն համար, անոր տնօրէնին դէմ, կուսակալութենէս դատ բանալու հրահանգ տրուած է Ընդհ. Դատախազութեան։

ՓԱՂԱՄՈՒՏ գաւառակէն կը տեղեկացնեն «Բէօյիւ»ի թէ տեղւոյն նորընտիր միւտիր Պաշրի պէյ իր վարչական ժարզուհանգամանքով ու ձեռնարկներով տեղացիները վերջին ծայր զոհ թողուցած է։

ԱՅՈՒԽԻ կարօտութիւնը այս տարի ևս հիմակուց ժողովուրդը կը ժտածեցնէ։ Հիմա 4 մէթալիկ կը ծախուի, և կը կարծուի թէ եթէ օդը այսպէս գուրտ երթայ 5 մէթալիկի պիտի ելլէ։ Ածուխը ձմեռ ատեն, հացի չափ կարևոր է, ուստի եթէ ասոր դէմ ժողովուրդին օգտակար տնօրինութիւն մը ըլլայ, գէշ չըլլար կարծենք։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ. 25 Հոկտեմբեր.— Իմիր նէն պաշարող Պուլկար զօրաց երկմեր սպիտական բանակէն բաւական գինուորական ոյժ հասաւ։

ՆՈՑՆ.— Այսօր հաղորդուեցաւ թէ Իմիրնէի պաշարումը ցարդ կր չարունակուի. հոն գտնուղ Օսմ. զօրքերը քաջաբար կը պաշտպանուին։

ՆՈՑՆ.— Տէրութիւնները Օսմանեան կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեցին ուրիշ զրահաւորներ ալ ղրկել ի Պոլիս, զայն պաշտպանելու համար։

ՆՈՑՆ.—Այսօր հոս մեծ պատերազմական խորհուրդ մը գումարուեցաւ, որը չորս ժամէն աւելի տևողութիւն ունեցաւ։

ՆՈՑՆ.— Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիա և Անգլիա ընդունած են Ֆրանսայի վարչապետ Պ. Բուանքարէի առաջարկը, որը կը կայանայ Մուլթանին դիրիչանութեան տակ Մակեդոնիոյ առանձնաշնորհումներ տալուն մէջ։

Մեհեմետ ատեն ընդունուած են Պալքանեան տէրութեանց մասնակցութեամբ պեսպանախորհուրդ մը գումարելու։

ՆՈՑՆ.— Լուր կուտան թէ մեծ կռիւ մը տեղի ունեցած է Օսմանեան և Հէլլէն զօրաց միջև որ երկու օր տևած է։ Այս կռիւին արդիւնքը դեռ յայտնի չէ։

ՆՈՑՆ.— Օսմանեան բանակը Մուրալի կոչուած զիրքը ետ առաւ, որուն Հէլլէն զօրքը տիրած էր։

ՆՈՑՆ.— Արևմտեան Օսմ. բանակը Սերպիական զօրաց հետ Տէվէնովիչի մօտ մեծ կռիւ մը ունեցաւ։ Կռիւը ցարդ կր չարունակուի։

ՆՈՑՆ.— Եանեայէն կը հաղորդուի թէ օսմանցի և յոյն զօրաց միջև Պէլ-Գուլուի մէջ մեծ կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Կրսուի թէ յոյները տեղի տուին։

ՆՈՑՆ.— Էտիրնէի պաշարուած զօրքը յարձակում մը կատարելով յաջողեցաւ պաշարման գօտին խզել։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԵԻՏ. ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ

Իզմիրի Գօրտէլիոյ բնակիչներէն և Իզմիրի մէջ՝ Բաթրիսօնի վաճառատան պաշտօնեաներէն՝ Մկրտիչ Երկանեան և Ընկ. անուն կազմուած հաստատութեան տնօրէն Մկրտիչ Երկանեանի մասին Առաւտ. Դատարանի կողմէ անանկութեան վճիռ արձակուած և փաստաբան Վահան էֆ. Պարսեզպանեան առժամանակեայ իրր սեհնտիք կարգուած բլլալով՝ անոնք որ յիշեալ անանկէ առնելիք և ուրիշ դիտողութիւն մը ունին՝ ներկայ ամսոյս 29ին՝ երկուշաբթի օր ժամը 3ին՝ կրնան դիմել Իզմիրի Առևտ. Դատարանին անանկութեան յատուկ սենեակին։

24 Հոկտ. ԺՈՒԼԻ ԴՕՄԻՍԻՐ

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՏԻԳՐԱՆ ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ՅԱՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ. ԹԻՒ 133

(Ֆոն Մարշէի ճիշտ քովը)

Այս նորահաստատ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել ամէն կարգի առաջնակարգ և գոհացուցիչ գներով Եւրոպական ապրանքներ, ինչպէս Պօնէթրըի, Շաքաթեղէն Հոտեղէն ևն. ևն.։

Ձեր գնումները օտար վաճառատունէ մը կատարած՝ հաճեցէք անգամ մը այցելել։ ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ 30—7

ԱՍԱՆՍԷՐ, ՍԻՆԷՄԱ ԵՒ ՅՈՐՁԱՐԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ Հայ եղբայրներուս թէ Օգոս. 21 թուականէն սկսեալ Ասանսէրը իր ամբողջութեամբ իմ տնօրինութեանս ներքև կը գտնուի և այլևս Ռաֆայել Զիքուրիլը ոեւէ կապ չունի ասանսէրի հետ։ Վստահ եմ թէ Հայ եղբայրներս իրենց այցելութեամբ պիտի պատուեն սրճարանս և Սինեման, ուր ես ամէն գոհացնելու համար եմ գիրենք գոհացնելու համար։

Ասանսերի և Սինեմայի տնօրէն
15—15 ՆԻՒՕ ԹԱՖՐԱ

գը։ Ազա՞տ, ինչպէս կրսէք չուտով մը իմ սիրելի պարոնս։ Կարծես թէ հարցը նէիք ինծի թէ հարո՞ւստ եմ։ Ամեն բան յարաբերական է։ Այն օրերն որ էլիւ մը (երեք ֆրանքնոց մը) ունիմ ինքզինքս իշխանի մը չափ հարուստ կը կարծեմ։ Այն օրերն որ կրնամ լաւ սօվարի գինիի մը չէզին առջև նստիլ։ Մօնմօրանսիի մը չափ ինքզինքս ազնուական կկարծեմ։ Ապա՛տ, Պիզատոս վկայ։ Եթէ այդպէս ըսելով կուզէք ըսել թէ կրնամ կէսօրին արթնալ և արշալոյսին պառկիլ, որ կրնամ առանց երկիւղի, առանց խղճի խայթի, առանց ետիս նայելու թէ ո՛վ կհետեւի ինծի, կապելայ մը մտնել կամ եկեղեցին, ուտել երբ անօթի եմ, խմել երբ ծարաւի... (հանդարտ Բիբօ, ինչ ունիս, պուչ), երկու այտերէն համբուրել գեղոնի տիկին Հիւկէթը, կամ կամթիլ ըսպասուհիները. Բարիզը գառնալ գիշեր ու կիրակ ըստ հաճոյս. (մի վախնաք չխածներ) չարագործներու վրայ խնդալ, իմ քահանայքէս զատ առաջնորդ չունենալ, այո՛ պարոն, ազատ եմ, և դո՞ւք։

Անծանօթը մտիկ ըրած էր ասպետը նշանակալից ուշադրութեամբ մը, սարսռալով ինչ ինչ սկեպտիկ արտայայտութիւններու, արագ ակնարկ մը նետելով ուրիշներու պահուն ուր տկամայ բարկութիւն մը կըզգնշմարուէր։, կամ թերևս յուզում մը։

Առանց բառ մը ըսելու, ղէպի սեղանը ուղղուեցաւ և հոն տեղաւորեց պարկ մը որ իր վերարկուին տակէն հանեց։

—Պարոն, ըսաւ այն ատեն, հոն երկու հարիւր էքիւ կայ։

—Երկու հարիւր էքիւ՞, սաստանայ։

—Մէն մին վեց ֆրանքնոց։

—Օհ, օ՜հ, վեց ֆրանքնոց, կըսէք, վե՞ց ֆրանքնոց։

—Բարիզի դրամ, պարոն։

—Բարիզի՞, լաւ ուրեմն, պարոն, ա հաւասիկ պարկեշտ պարկ մը։

—Ձերն է, ըսաւ մէկէն ի մէկ մարդը։

—Այդ պարագային, ըսաւ Բարտաեան սառն հանդարտութեամբ մը զոր յանկարծ կ'զգենուր երբեմն, այդ պարագային, նեղրեցէք որ ապահով տեղ մը դնեմ զայն։

Եւ ուռած պարկը առնելով, պահարանի մը մէջ տեղաւորեց որուն վրայ նրբանելով հարցուց.

—Այժմ, ըսէք ինծի, ինչո՞ւ համար այս երկու հարիւր էքիւն Բարիզեան վեց ֆրանքնոց, իմս են։

Անծանօթը կ'կարծէր իր մարդը ընկճել։ Ինք ընկճուեցաւ։ ոգևորեալ չնորհակալութիւններու կ'սպասէր. Բարտաեանի հարցումը ճիշտ կուրծքին տասցաւ բայց և այնպէս, անմիջապէս ինքզինքը գտաւ, և ներքնապէս ճանչնալով որ անյաղթելի մրցակցի մը առջև կ'գտնուի մտազրեց սէկ բառով իր հակառակորդը չախչախել։

—Այս երկու հարիւր էքիւներն ձերն են, որովհետև եկած եմ ձեր աղատութիւնը գնելու։

Բարտաեան աչքերու քթթոց մը անգամ չունեցաւ, չարժուն մը չըրաւ։

—Այդ պարագային, պարոն արտասանեց ան ակռաներուն ծայրովը, ինն հարիւր ինն հազար ուրիշ հարիւր էքիւ մէն մին Բարիզեան վեց ֆրանքնոց, պարտական կ'ըլլաք ինծի։

—Աւազակ, մրմնջեց մարդը որու ուսերը խոնարհեցան։ Ուֆ, պարոն, ուրեմն մէկ միլիոն էքիւ՞ համապատասխան կնկատէք ձեր ազատութիւնը։

—Առաջին տարուան համար, ըսաւ Բարտաեան առանց վարանելու։

Այս անգամ, Ռէնէ Լուեֆիլդի— զոր անշուշտ գուշակած են— իր յաղթուած ըլլալը խոստովանեցաւ։

—Պարոն, ըսաւ ան ասպետին վրայ հիացիկ ակնարկ մը նետելէ ետք, հաւատամ, կտեսնեմ որ դուք ուրիշ չափ լաւ կգործածէք նաև խօսքը և թէ ամէն տեսակ սուսերամարտութիւններ կճանչնաք Զեկմէ ներողութիւն կխնդրեմ ձեզի զարմացնել փորձելուս։ Նէ բուն իսկ կուգամ ինդրոյն։ Պահեցէք ձեր ազատութիւնը, պարոն։ Դուք սրտի և մտքի մարդ մըն էք...

—Ատանայ, մտածեց ասպետը, լաւ բռնենք ինքզինքնիս, խնդրը կակի կատղիլ։

—Դուք ինծի հաստատեցիք թէ խելք ունիք, ինչպէս երկմեր հաստատեցիք թէ սիրտ ունիք։ Դուք սուր մը ունիք որ կը կտրէ և խօսքեր որոնք կչախչախեն։ Ինչ պիտի ըսէիք եթէ առաջարկէի որ մէն և ի սը ազնիւ և ճշմարիտ զաւակ մը ի սպասդնէինք, աւելի ճիշտ սուրը զաւակ մը։ Նէ հզօր իշխանուհիի մը, բարի և առատաձեռն...

—Թողուցէք զատը և տեսնենք իշխանուհին, Միթէ տիկին տը Մօրանսիէն է։

—Բուֆ, պարոն։

—Մհ, օ՜հ, տիկին տը Նէմո՞ւրն է։

(Շարունակելի)

NATIONAL UNION SOCIETY LDT

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ **ԼՕՆՏՕՆԻ ՄԷՋ 1782 ԹՎԻՆ**

	Ա.ԱՐՏ. ՄԱԿԱՐ
Ընկերության ընդհանուր դրամագլուխ	
պահեստ, Գործերը հետ. ապրի ի. քանի	15.000.000
Վճարած ի միջոց այսօր վճարելիքս համար ապրի քանի	88.000.000

Այս հանրածանօթ ընկերությիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ շէնքեր, ապրանք, կահավառ, գործարաններ, հետ. ևպատասխանատու պարտականութիւններով:

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒԻՍՔԻՆ

Կրգտնուի հետեւալ վաճառատուներուն մէջ.

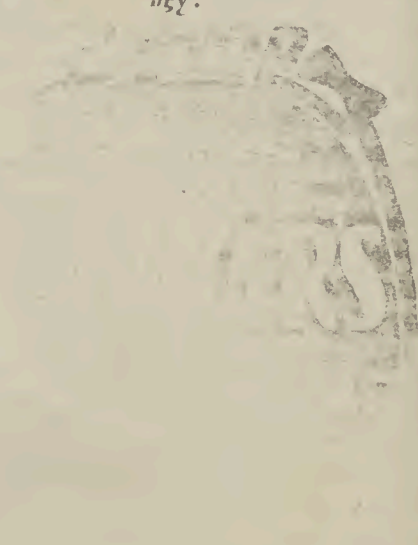

ԲԱՀԱՆՋԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ — ՊԱԼԻՊՈՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ — ՓՕՍԹԷ ԿԱՐԵԼԷ — Ժ. ՔՐԱՄԵՐ ՍԻՒՓՈՒԼՕՐ

ՀԱՑ ԼԱՑՅ ԵՒՆ. ԵՒԼ.

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԻՒՂ

LIVERPOOL || DALE ST

PHOENIX OF LONDON

Այս ընկերությիւնը կ'ապահովագրէ նոյնպէս ամէն տեսակ ապրանքներ, ընդդէմ ծովային արկածներու:

Լիազօր ներկայացուցիչ Իզմիրի

Լ. եւ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԲԱՅԱԼԻ ՆԱԶԱՐԻԹ ՊԱՒՔԱՇԵԱՆ 33, 35, 37

ԵԼԼԱՍ — ΕΛΛΑΣ — ΥΦΟΥΝ — ΤΑΛΑΜΩΝ

ACADEMIE NATIONALE DES MAITRES TAILLEURS DE PARIS — B.BALABAN

REPUBLIQUE FRANÇAISE

ՆՈՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿԱՐԻ

ՎԿԱՅԵՆԱՒ (Բարիզի Ակադեմիի ան. Պայծառչն եւ Արհեստ Բանկիթագիտութեան)

Առիթեն օգտուիլ ուզող Դերձակներու, Դերձակուհիներու եւ մանաւանդ արհեստ չունեցող երիտասարդաց համար **ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿ**

Պատիւ ունիմ ծանուցանելու Արգոյ Հասարակութեան թէ՝ մօտաւորապէս 10 – 12 տարիներէ իվեր Ձեւագիտութեան Ուսուցիչի պաշտօնով Տանկաստանի չատ մը քաղաքներուն մէջ բազմաթիւ աշակերտներու եւ աշակերտուհիներու Ձեւագիտութիւն սորվեցուցած եմ, որոնք այսօր ճակատագրաց եւ անվախ կը ձեւեն՝ ամանց որ եւ է պակասութեան, եւ երբեմն ատանց «բրօվայի»ի մինչեւ իսկ հագուստներ կը հագուեցնեն արդի նրբաճաշակ եւ խստապահանջ յաճախորդներուն:

Այսքան տարիներէ իվեր պաշտօնիս բերմամբ՝ արհեստիս մէջ ունեցած կատարեալ փորձառութեամբս՝ այս անգամ Ձեւագիտութիւն սորվելու փափաք ունեցող Դերձակ եղբայրներուս ամենէ նոր և ամենավերջին գրութեամբ, և մանաւանդ չատ քիչ օրուան մէջ սորվեցունելու համար ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԸ բացած ըլլալս կ'ազդարարեմ,

Մի՛ երթաք տարիներով և գերութեամբ ծառայելու. ՔՍԱՆ ՕՐ միայն կը բաւէ ձեզի կատարեալ «Մախաստար» մը ըլլալու, եթէ օրը 2 ժամ այցելէք Վարժարանս:

Իսկ դուք արհեստ չունեցող եղբայրնե՛ր, ձեզ համար ալ 2 տարին կը բաւէ կատարեալ Դերձակ Վարպետ մը ըլլալու, թէ կարելը և թէ ձեւելը սորվելով:

Կանանց համար ալ մանաւոր դասեր կը տրուին իրենց բնակարաններըը, գոհացուցիչ և անմրցելի գիներով: Այս վերջինները ալ մէկ տասնամեակ մէջ «ժէօմէդրի»ով պիտի կարողանան ձեւել՝ Պուստոներ, Ժաքէթներ, Մանթօներ, Ժարօնիներ, Բէլերիններ, Քաշբուսիէրներ, Քօսթիւմ Դայոռներ, Պէպիներ և վերջապէս ամէն տեսակ կանացի հագուստներ: Բանակցութեանց համար փափաքողք կրնան դիմել

ՁԵԻԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿԱՐԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆՍ:

Պատմահանեք, Սալօն Բըրեճեան, Ուսուցիչ **Պ. ՊԱԼԱՊԱՆ** 20—19

ՏԻ Կ ԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԼՕՆՏՈՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848 ԻՆ

Պատրաստ 1910 Դեկտ. 31ին

Օամ. ոսկի	11,512,611

Ամատատեռն պայմաններ, չափաւոր բոնութիւններ:

Ամեն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Ս. ՈՒԹՋՕԼ եւ ԸՆԿ
Ընդհ. ներկայացուցիչ Այտրնի կառավարութեան

ԱԶՆԻԻ ՏԻԿՆԱՅՔ

Բարիզի բազմերէն կամ տըեգօլը ուրեմն ֆէրնը որը համայն աշխարհի մօտան կ'սարեծեն, չեն կարող ձեզ պէտք եղած շիքուՔիւնը տալ եթէ չունիք Տիվա Diva գօրաէն որ Բարիկուհիներուն իսէալ մարգան է, և որ կը գտնուի միմիայն Լուվրը վաճառատանցմէ Diva. Diva

---

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՔԱՄԷԼԻԱ

(ՆԱՒՈՐԴ ՕՄԱՐԻԹԷՆ)

ԵՒ

ՄԱՍՆԱՁԻՒՂ ՖՐԱՆԿԱՑ ՔԱՂ Թ. 33

Վաճառատունս մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ:
Ինչան ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ նրբաճաշակները:
Գիներու անհամեմատ աժանութիւն, ապրանքներու տոկունութիւն անմրցելի չին
Այցելեցէք անգամ մը ՔԱՄԵԼԻԱՑԻ վաճառատունը համոզուելու համար:

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ,

ՆՈՐԹՋԷՐՆ

(NORTHERN)

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Իզմիրի Գործակալութիւն հաստատուած
1864ԷՆ Ի ՎԵՐ

Դրամագլուխ Ընկերութեան	Լ. Ս.	3000000
Տարեկան հասոյթ	»	» 1600000
Պահեստի գումար	»	» 6673000

Ընկերութիւնս նպատակաւոր պայմանագրով կապահովագրէ անշարժ կալուածներ, գործարանները, ամեն տեսակ ապրանքներ եւն. եւն.:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ

ՃԷՅՄՍ ՀԱԹԳԷՆՍՕՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԻԶՄԻՐԻԵՒ ՓՈՒՐ ԱՍԻՈՒ
Թրանկաց քաղ, Բասաժ Սթուրցուհիկ

ESTABLISHED 1782

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LD OF LONDON

Դրամագլուխ և պահեստի գրամ Ա. Ո. 4,500,000 Տարեկան հասոյթ Ա. Ո. 1,500,000:

«ՖԷՆԻՔՍ» *122 տարիէ իվեր հիմնուած սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է և ցարդ հատուցած է աւելի քան 27,000,000 Ա. Ո. ֆռանսց համար:*

«ՖԷՆԻՔՍ» *կ'ապահովագրէ հրդեհի վէմ շէնք, կահաւիք և ապրանք յոյժ նպատակաւոր պայմաններով, Դիմել առ*

Լիազօր Ընդհ. Գործակ. Իզմիրի Գրասենեաց

F. BLACKLER

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՋ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1720ին Ի ԼՈՆՏՈՆ

Գոյք ընկերութեան	Ա. Ո. 5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու	» » 42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ և ամեն կր կալուածք, կարասիք, ապարանք, նպատակաւոր պայմաններով:
ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը նպատակաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամբողջ կեանքի տևողութեան վրայ: Ասոն ապահովագրութիւնք, Ընկերութեամբ ապահովագրութիւն են. են.: Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝

Կ. Ե. ՈՍԿԱՆԵԱՆ
Փոխնէ պատասխրակ

Ս. ՈՒԹՋՕԼ եւ ԸՆԿ
Ընդհ. Գործակալ